

Taula per la
infància i l'adolescència
a Catalunya

Polítiques d'infància

**Taula per la infància i l'adolescència de Catalunya
(TIAC)**

2019

ÍNDEX

ÍNDEX.....	1
1. PRESENTACIÓ.....	2
2. ESTABLIR UNA XARXA DE COORDINACIÓ ENTRE ELS PROFESSIONALS QUE TREBALLEN AMB INFANTS.....	3
2.1. PROPICIAR REUNIONS DE COORDINACIÓ ENTRE ELS DIFERENTS PROFESSIONALS I COL·LECTIUS QUE INTERVENEN EN LA VIDA DELS INFANTS	3
3. MILLORAR LA COMUNICACIÓ ENTRE ENTITATS I ACTUALITZAR LES DADES SOBRE LA REALITAT DELS INFANTS A CATALUNYA.....	4
3.1. RECOPILAR, ANALITZAR I DIFONDRE DE MANERA EFECTIVA DADES SOBRE LA SITUACIÓ DELS INFANTS	4
4. L'EDUCACIÓ: UN PUNT CLAU PEL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT.....	6
4.1. GARANTIR L'ACCÉS A L'EDUCACIÓ DELS INFANTS A CATALUNYA I FER UNA ANÀLISI DEL SEGUIMENT DELS ALUMNES	6
5. LA SALUT DELS INFANTS I ELS JOVES A CATALUNYA.....	8
5.1. EL SECTOR D'INFERMERES I INFERMERS.....	8
6. INFÀNCIA I JOVENTUT DES D'UNA MIRADA TRANSVERSAL I INTEGRAL	9
6.1. CAL ASSEGURAR EL CREIXEMENT EMOCIONAL I PERSONAL DELS INFANTS A CATALUNYA, MÉS ENLLÀ DE L'EDUCACIÓ FORMAL: ACTIVITATS I FAMÍLIA EN EL SEU TEMPS LLIURE	9
6.2. PARTICIPACIÓ SOCIAL I POLÍTICA DELS INFANTS I ELS JOVES	10
6.3. TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA	10
6.4. LA IMPORTÀNCIA DE CUIDAR ELS CUIDADORS.....	11
7. MENORS NO ACOMPANYATS	12
7.1. LA SITUACIÓ DELS MENORS NO ACOMPANYATS, UNA EMERGÈNCIA SOCIAL.....	12
8. INVERSIÓ ECONÒMICA I MESURES POLÍTIQUES D'INFÀNCIA.....	13
8.1. PRIORITZAR LA INVERSIÓ EN INFÀNCIA	13
8.2. ANÀLISI DE LES MESURES POLÍTIQUES APLICADES A CATALUNYA I PROPOSTES	13
9. ENTITATS PARTICIPANTS	16

1. PRESENTACIÓ

En el moment d'orientar la nostra tasca com a Taula per a la infància i l'adolescència de Catalunya (TIAC), ens plantegem quin és avui l'estat de la qüestió. Volem promoure un breu debat intern sobre les diferents circumstàncies polítiques, socials i econòmiques que han afectat en els darrers anys, directa o indirectament, als infants de Catalunya i a les entitats que treballen pel seu benestar i en la defensa i promoció dels drets de la infància i adolescència.

La Llei 14/2010 dels drets i de les oportunitats de la infància i l'adolescència, de fa nou anys, va significar un canvi de paradigma en les polítiques d'infància a Catalunya que, entre altres efectes, va propiciar la signatura del *Pacte per a la Infància a Catalunya*, la creació del *Consell Nacional d'Infants i Adolescents de Catalunya* i la *Taula per la Infància i l'Adolescència de Catalunya*.

Per aquest motiu, cal analitzar quins fets rellevants han influït en el desenvolupament progressiu dels drets de la infància a Catalunya, tant en els mateixos infants, com a entitats de servei a la infància, en els darrers temps.

Aquest recull d'inquietuds i demandes de les diferents entitats i col·lectius professionals que formen part de la TIAC, pretén exposar els principals reptes que en l'àmbit de la infància i l'adolescència cal tenir en consideració al llarg dels propers anys. Es plantegen doncs com a objectius del nostre pla d'actuació política i social en el camp de la defensa i promoció dels drets de l'infant, i com a propostes polítiques.

Aquest document serveix per reivindicar, doncs, la importància d'assumir compromisos per prioritzar l'atenció als Drets dels Infants i Adolescents a Catalunya, i aplicar noves polítiques socials més profundes. Cal donar impuls a les persones i entitats que treballen per transformar la realitat social dels infants de Catalunya de manera col·laborativa i transversal. I esperem que serveixi per a mostrar la feina de promoció dels drets d'infància que es fa a Catalunya, i que des dels partits polítics es tinguin en compte les seves demandes durant la propera campanya i legislatura.

2. ESTABLIR UNA XARXA DE COORDINACIÓ ENTRE ELS PROFESSIONALS QUE TREBALLEN AMB INFANTS

2.1. PROPICIAR REUNIONS DE COORDINACIÓ ENTRE ELS DIFERENTS PROFESSIONALS I COL·LECTIUS QUE INTERVENEN EN LA VIDA DELS INFANTS

Existeixen a Catalunya moltes entitats i col·lectius que s'organitzen per tal de millorar la realitat dels nois i noies a Catalunya, i que treballen per a garantir els seus drets com a infants. La coordinació entre aquests permetria que la seva tasca tingués més incidència tant en la vida política com en l'àmbit més personal.

Organitzar reunions per debatre sobre la situació actual, analitzar-la i compartir objectius comuns i propis, ajudaria a treballar de manera més col·laborativa i eficaç. Aquestes trobades de coordinació entre diferents professionals significaria sobretot en els casos més conflictius, on cal tractar abusos i/o maltractament. Això complementaria i concretaria les tasques dels organismes ja existents com el Consell Nacional d'Infants i Adolescents de Catalunya i la Taula per la Infància i l'Adolescència de Catalunya.

El desplegament de la LDOIA, no ha preservat ni assolit fins al moment el criteri transversal que suposa una mirada interdepartamental, evidenciant-se encara algunes llacunes en els trànsits entre serveis i recursos dels Departaments d'Ensenyament, Salut i Treball, Afers Socials i Famílies, Cultura i Esport.

3. MILLORAR LA COMUNICACIÓ ENTRE ENTITATS I ACTUALITZAR LES DADES SOBRE LA REALITAT DELS INFANTS A CATALUNYA

3.1. RECOPIRAR, ANALITZAR I DIFONDRE DE MANERA EFECTIVA DADES SOBRE LA SITUACIÓ DELS INFANTS

Per tal de poder actuar de manera eficaç en la realitat dels infants a Catalunya, cal conèixer amb profunditat les seves necessitats. Recollir de manera sistemàtica la informació de totes les entitats que treballen amb i per a joves, pot ajudar a assolir els objectius que ens plantejem. A més, és essencial incloure els mateixos nois i noies en aquest procés, per tal que els indicadors responguin realment a les seves inquietuds.

La disposició addicional 5^a de la LDOIA proposava informes periòdics de valoració i anàlisi des de la perspectiva de la infància i l'adolescència, però el Govern de la Generalitat no ha elaborat cada dos anys un informe analític. Tampoc s'ha complert la disposició addicional 6ª sobre la creació d'un centre de recerca especialitzat sobre el maltractament infantil, ni s'està impulsant la recerca ni la formació per als professionals que han de detectar i intervenir en les situacions de maltractament infantil a Catalunya.

D'altra banda, sí que es va aprovar el Pacte per a la Infància a Catalunya (2013) i el Pla d'Atenció Integral a la Infància i l'Adolescència (PDIAC) 2015-2018, després d'un ampli procés de diàleg i consens amb les institucions, agents econòmics i socials, entitats municipalistes, grups parlamentaris i entitats del Tercer Sector Social.

Cal destacar l'avenç fet en l'elaboració de llistes d'indicadors i factors de risc i d'indicadors i factors de protecció i resiliència. Aquesta millora permet unificar els criteris de valoració diagnòstica i facilita l'establiment dels plans de treball individuals i familiars. Per altra banda també permet establir amb claredat els diferents nivells de risc i la corresponent avaluació de funcions i competències parentals malmeses o preservades.

Cal seguir treballant doncs per a establir indicadors útils per a les mateixes entitats i col·lectius que treballen amb infants i joves. Crear una xarxa de comunicació col·laborativa, per a compartir dades i punts de vista, permetria obtenir dades més transversals, així com els informes valoratius per part de la Generalitat.

Un altre punt a tenir en compte és que aquestes mateixes dades haurien de ser més accessibles a tots els organismes públics i privats que treballin amb infants, així com per a ells mateixos.

Proposem analitzar el benestar subjectiu dels joves, desagregades per edat, sexe, origen i renda familiar, de manera periòdica. Actualitzar aquestes dades a nivell local per a poder comparar-ho amb altres territoris i que siguin la base per a l'elaboració i avaluació de les polítiques. Així, es podria analitzar l'impacte de les mesures públiques en la infància i dirigir-les realment a les necessitats dels beneficiats.

4. L'EDUCACIÓ: UN PUNT CLAU PEL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT

4.1. GARANTIR L'ACCÉS A L'EDUCACIÓ DELS INFANTS A CATALUNYA I FER UNA ANÀLISI DEL SEGUIMENT DELS ALUMNES

L'educació és un dels drets principals de l'infant i cal controlar i assegurar que tots els nois i noies hi tinguin accés. S'observa una dada positiva, i és que hi ha hagut una progressiva reducció de la taxa d'abandonament prematur dels estudis en el període 2007-2017.

Tot i això, encara trobem que hi ha un 17% de joves que abandonen els estudis (per sobre de la mitjana europea: 10,6%). A més a més, cal posar èmfasi en que els joves en contextos socioculturals baixos són els qui tenen més probabilitats d'abandonar, i això és un clar indicador de desigualtat en el nostre territori (UNICEF Comitè Catalunya, 2018:24).

Es tracta de desigualtats d'origen, tant socials com econòmiques, i també es veuen reflectides en l'assoliment de l'Educació Secundària Obligatòria, que és menor, tal com senyala el mateix informe d'UNICEF. Cal fer front a la segregació escolar, així com també assegurar la provisió de serveis per a l'etapa preescolar.

Cal doncs regular la planificació i la matriculació per evitar segregació i facilitar l'accés al context escolar de determinats col·lectius així com fomentar la creació de programes de formació alternatius i acompanyar-los d'una dotació pressupostària i professional necessària.

Tot i la millora i revisió del Protocol d'actuació en l'àmbit educatiu (2016) signat entre els Departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Educació per a la prevenció, detecció, notificació, derivació o coordinació de les situacions de maltractament infantil, segueixen havent-hi mancances formatives i informatives molt importants en els mestres dels centres escolars pel que fa a la detecció i abordatge de les situacions de sospita fonamentada o certa de diagnòstic de maltractament infantil, especialment pel que fa a la negligència i /o desatenció familiar.

Tal i com es recull al capítol Vè de la LDOIA, cal que els serveis educatius garanteixin els dispositius d'atenció compensatòria pels infants amb necessitats educatives especials, durant tota l'escolaritat obligatòria, no generant trencaments en el pas d'educació infantil a primària, i de primària a secundària. En aquest sentit, garantir les figures de Vetlladors/es durant tota l'escolaritat, podria suposar una garantia en l'assoliment de l'èxit escolar d'infants i adolescents amb dificultats per seguir una escolaritat regular i ordinària.

Per tal de garantir l'èxit escolar entre els infants tutelats i/o els infants que es troben vinculats a expedients oberts de risc, caldria garantir el seu accés prioritari. Caldria també generar espais de treball conjunt entre Ensenyament i DTASF, per possibilitar la creació de dispositius específics pel col·lectiu d'adolescents tutelats, sobretot els acollits en centres d'acolliment d'estada temporal en la línia dels dispositius UEC i com ja tenen altres serveis més especialitzats com Centres terapèutics o CREIS, considerats com centres docents autoritzats.

Destacar la importància de garantir recursos suficients com UECs (Unitats d'Escolarització Compartida) que atenguin la diversitat d'adolescents amb dificultats escolars i conductuals, per a què no quedin exclosos.

De la mateixa manera, és important a la inclusió del professional de la pedagogia i psicopedagogia quan no està inclòs, per aportar l'anàlisi de necessitats educatives segons la situació de risc intrafamiliar i de l'entorn, per elaborar un diagnòstic i identificar els models educatius, les potencialitats, les mancances i conseqüències en el desenvolupament dels infants i adolescents, així com elaborar el pla d'actuació més adient.

5. LA SALUT DELS INFANTS I ELS JOVES A CATALUNYA

5.1. EL SECTOR D'INFERMERES I INFERMERS

La Comissió de Determinants Socials en Salut (CSDH) de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) assenyala que les desigualtats durant el creixement i desenvolupament precoç dels menors d'edat són un dels principals factors que contribueixen a crear i perpetuar les desigualtats en la salut en l'edat adulta.

La salut dels infants i els joves doncs, és el punt de partida per a poder treballar la resta d'aspectes. Des del sector d'infermeres i infermers de Barcelona, es denuncia que donat que no es reconeix l'especialitat com a necessària, en aquests moments molts infants i adolescents no són atesos per un infermer o una infermera pediàtrica com consideren que caldria.

En general, i per aquesta manca de reconeixement esmentada, no hi ha suficients infermers o infermeres especialistes en els diferents àmbits pediàtrics públics per donar atenció a aquests infants i adolescents. Això dificulta l'atenció sanitària, ja que a més, arrel de la crisi econòmica anterior, hi ha hagut un augment de les famílies que han necessitat recórrer als serveis socials.

D'altra banda, amb l'aplicació del 155, afirmen que en algunes zones geogràfiques hi ha hagut manca de RRHH per poder cobrir algunes consultes pediàtriques si es donava una baixa del professional referent.

Alguns espais on es dona atenció infermera a la salut dels infants i les seves famílies, no compleixen els requisits de salubritat, grandària ni adaptació a la població que atenen. El trasllat a altres espais adients s'ha retardat i no s'ha fet efectiu com a conseqüència del panorama polític.

6. INFÀNCIA I JOVENTUT DES D'UNA MIRADA TRANSVERSAL I INTEGRAL

6.1. CAL ASSEGURAR EL CREIXEMENT EMOCIONAL I PERSONAL DELS INFANTS A CATALUNYA, MÉS ENLLÀ DE L'EDUCACIÓ FORMAL: ACTIVITATS I FAMÍLIA EN EL SEU TEMPS LLIURE

La precarietat laboral i l'encariment de la vivenda són un gran impacte en la vida de les famílies amb infants. Els joves que viuen en situació de pobresa i exclusió social, segons la investigació iniciada per Educo durant l'any 2017, són privats d'activitats d'oci gratuïtes, que els permetin desenvolupar-se. Per exemple, el 61% de nens i nenes en llars en risc de pobresa dins l'estat espanyol, no va acudir a cap activitat organitzada durant l'estiu per motius econòmics. Aquesta situació a més, és especialment exclouent per als majors de 13 anys, segons l'estudi.

També assenyalen que el 58% de les famílies en situació de risc de pobresa, amb fills entre 3 i 17 anys, no van marxar de vacances durant almenys una setmana l'any passat, mentre que les famílies sense risc de pobresa disminueix al 27,9%.

És essencial que els infants gaudeixin del seu temps lliure durant el curs escolar i també durant les vacances, tant en activitats organitzades com serien espais d'educaicó en el lleure, com amb les seves pròpies famílies. Cal doncs reforçar les activitats de temps lliure universal que cobreixin als infants amb diversitat funcional tot l'any i cobrint les temporades de tot l'estiu, amb els professionals especialitzats, i adaptant els recursos existents i les activitats de joc i aprenentatge lúdic.

És un gran desafiament doncs, aconseguir que les famílies puguin conciliar la feina i les relacions familiars, i caldria trobar solucions socials i polítiques, així com potenciar la formació en competències i habilitats parentals així com acompanyar l'escolta de l'infant, des de la pedagogia, i en nexa de coordinació amb els equips interdisciplinaris. No només cal suplir les necessitats bàsiques i defensar els seus drets principals, sinó que cal vetllar pel seu desenvolupament emocional i personal.

En relació a aquesta visió més global de l'infant, s'han creat nous dispositius universals d'atenció a famílies, que donen resposta a una atenció integral, més enllà del risc, des d'una mirada que incorpora la vessant preventiva. El millor dels exemples seria el desplegament territorial dels SOAF, Serveis d'Orientació i Acompanyament a Famílies. Si més no s'hauria de redimensionar i concloure aquest desplegament per tot el territori, i ampliar el nombre de centres, que actualment són 20.

És necessari desplegar els serveis socioeducatius en infància de 0-18 anys en risc no residencial (nou model dels Centres Oberts) amb ampliació de la intervenció, també, a les famílies dels infants (formació i seguiment) en tot el territori i amb els professionals

de l'equip tècnic de coordinador/a, Pedagóg/a, Psicòleg/a, Treballador/a Social i Educadors/a.

De la mateixa manera, recuperar la intervenció educativa en el medi obert o carrer, tant per intervenir amb els infants en el seu entorn com promocionar projectes d'educació en el temps de lleure i no formals com les activitats extraescolars; intervenir directament amb els infants i adolescents segons les necessitats i el pla d'intervenció personal i/o grupal.

6.2. PARTICIPACIÓ SOCIAL I POLÍTICA DELS INFANTS I ELS JOVES

La DGAIA ha estat treballant per avaluar i propiciar els nivells de participació d'infants i famílies en els centres residencials i d'acolliment, la regulació del dret de comunicació i visites, apropant a aquestes a les dinàmiques quotidianes dels centres. Però per altra banda, es percep una progressió molt lenta pel que fa a l'activació dels dispositius de participació locals, obligatoris segons la pròpia Llei, sota el format dels Consell Municipals d'Infants. També en aquesta línia, caldria millorar els mecanismes de participació real dels dispositius nacionals com el CNIAC, propiciant-li una major influència política.

Cal reforçar i recolzar les iniciatives que sorgeixen al voltant de l'associacionisme juvenil, amb especial significació, quan aquestes provenen de col·lectius que han estat atesos i relacionats amb els sistemes de protecció, facilitar la seva participació política, implicació i presa en consideració, davant noves iniciatives, reglaments o estratègies que es puguin desenvolupar com a resposta a l'aplicació dels diferents apartats de la LDOIA. La primera a tot l'estat i recent creada, Associació de Joves Extutelats de Catalunya, és un exemple d'institució a tenir en consideració.

6.3. TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA

Un altre factor a tenir en compte, és que en observar l'infant i el jove des d'un punt de vista integral, no es pot obviar la necessitat de treballar la seva transició a l'etapa adulta.

El desplegament de la LDOIA, durant aquests 10 anys, ha permès activar noves modalitats de serveis vinculats a la transició a la vida adulta i a l'autonomia personal, com regula l'article 120, tot i que algunes d'elles no han seguit els criteris educatius previstos, mancant per tant una millor definició dels perfils adreçats a cadascun dels serveis i les garanties de seguiment i inspecció dels diferents serveis, dispositius i centres. Un exemple serien els IPIS (serveis residencials d'Itineraris de Protecció Individualitzats per a adolescents de 16 i 17 anys) emmarcat en la regulació continguda en l'article 146.

Un punt de partida seria potenciar els programes preventius de drogodependències, formació i orientació ocupacional, d'absentisme, mediació en l'entorn juvenil,

promoció de l'educació emocional, atenció al domicili des d'un sentit educatiu... I garantir l'orientació ocupacional i la formació pre-laboral dels joves, segons les aptituds i interessos a cada moment, en promoció a la pròpia autonomia.

6.4. LA IMPORTÀNCIA DE CUIDAR ELS CUIDADORS

Dins el sistema de protecció dels drets dels infants i els joves, un punt essencial són també les persones que treballen amb els mateixos. És així que, per tal de millorar la situació dels afectats, és oportú considerar la necessitat d'establir una formació específica pels professionals que desenvolupen la seva tasca professional en l'àmbit de la protecció a la infància, ja sigui en risc o en desemparament.

És també necessari promoure i recolzar amb mitjans, el concepte de cura al cuidador, concepte desenvolupat en l'àmbit de salut, i poc aterrat en l'àmbit dels serveis socials, en particular en l'atenció a la infància i l'adolescència, ultrapassant el concepte de cura als mecanismes de supervisió, formació i conciliació.

El desgast psicològic, que sovint repercuteix en l'estat físic, malmet la salut d'educadors i tècnics de l'àmbit de la protecció. Una idea per a evitar-ho, seria el teletreball algun dia/setmana, si es valora adient per a realitzar informes al propi domicili en un espai de concentració diferent a l'entorn laboral.

En l'àmbit de l'administració, cal revisar la Cartera de Serveis socials, pendent des de fa 7 anys. També garantir l'equitat dels professionals dels diferents àmbits però que intervinguin en el camp social, com ara la pedagogia i psicopedagogia entre d'altres professionals ja inclosos. Inclusió professional dins els serveis com els SSB, Servei Socioeducatiu per infants, els CRAEs, CREIs, Centres terapèutics, els SIFEs, les ICIFs.

I els cuidadors inclouen també les famílies, que cal també analitzar des del seu context. Cal evitar, en la mesura del possible, l'obertura d'expedients de risc o la consideració de desatenció o de disfuncionalitat parental, quan l'entorn de pobresa genera per si mateix, la incapacitat manifesta de desenvolupar algunes de les funcions, malgrat disposar de les capacitats parentals per fer-ho.

Sobretot en casos de risc greu, a més, augmentar els Punts de Trobada i els professionals que actuïn per observar i donar suport a la relació patern-filial (comunicació, joc...) i que s'inclouï a pedagogs/gues dins els professionals que portin a terme aquesta tasca. És essencial l'implementació de programes de reunificació familiar per a treballar amb l'objectiu que l'infant torni amb la família, en el cas de desemparament.

7. MENORS NO ACOMPANYATS

7.1. LA SITUACIÓ DELS MENORS D'EDAT NO ACOMPANYATS, UNA EMERGÈNCIA SOCIAL

Referent a la població atesa, trobem un augment amb pobresa econòmica, famílies monoparentals i una més ampla necessitat d'atenció a la diversitat, i en concret l'atenció individual als MENAS.

Es tracta d'una crisi social que no està tenint suficient abordatge i que ha sobrepassat administració pública. Els recursos i els professionals tenen dificultats i limitacions per dur a terme un treball integral pels procediments establerts. Manca capacitat d'adaptació, manca una estratègia global d'intervenció, amb planificació a llarg termini, que mantingui la qualitat de l'atenció que es dona als centres i serveis que atenen a infants, adolescents i joves en protecció, sabent a més, que actualment, es podria considerar una situació d'emergència, i que com a tal, la resposta a de ser immediata i segurament haurà de respondre a paràmetres econòmics diferents, segurament més cars.

És important referir que entre els drets recollits a la Declaració Universal dels Drets dels Infants, marc acceptat i des del qual es desplega la LDOIA, es troba el d'Identitat. En el cas dels MENAS, l'atorgament immediat, tant bon punt entren al territori, de la documentació que els reconegui la seva identitat i els garantis residència i possibilitat de treballar, respondria al compromís establert, no només per l'Estat Espanyol, sinó també per Catalunya.

En el cas dels MENAS, es troba a faltar la repercussió dels articles 43, 44 i 45, que fan referència a la garantia d'atenció integral per part de les administracions públiques, el dret a la prevenció, protecció i promoció de la salut i a l'atenció en situacions de risc per a la salut mental.

8. INVERSIÓ ECONÒMICA I MESURES POLÍTIQUES D'INFÀNCIA

8.1. PRIORITZAR LA INVERSIÓ EN INFÀNCIA

Els drets dels infants i l'atenció als joves ha de passar a considerar-se una prioritat política, i no un aspecte secundari, i així augmentar la seva presència en els pressupostos. L'actuació de les administracions públiques i organisme vinculats amb la infància, ha de partir de l'anàlisi transversal i necessari de la situació real dels infants a Catalunya.

Les entitats catalanes necessiten que els pressupostos s'elaborin amb perspectiva d'infància, i això passa per prioritzar les despeses que beneficien els infants i les seves famílies, posant el focus en l'equitat i facilitant-ne el seguiment, tot assignant recursos suficients per a mesures eficaces contra la pobresa infantil.

8.2. ANÀLISI DE LES MESURES POLÍTIQUES APLICADES A CATALUNYA I PROPOSTES

Fa nou anys es va implementar la *Llei 14/2010 dels drets i de les oportunitats de la infància i l'adolescència*, que va permetre la signatura del *Pacte per a la Infància a Catalunya*, la creació del *Consell Nacional d'Infants i Adolescents de Catalunya* i la *Taula per la Infància i l'Adolescència de Catalunya*. Cal analitzar ara amb perspectiva quins efectes pràctics han tingut en les entitats i en els mateixos infants.

En general, i davant de la situació sociopolítica i econòmica dels darrers anys es detecta, a través de la pràctica de treball amb la infància i l'adolescència, com s'han aplicat criteris d'empresa com "la mínima intervenció, màxima eficiència" centrant la importància en la "quantitat" en les atencions socials i educatives i no tant en criteris de "qualitat" de les intervencions amb els infants i les seves famílies. I tot això amb una manca d'ampliació i consolidació dels professionals que intervenen en el camp, o de no cobrir de forma adient les suplències laborals.

Sembla que la Llei no va anar acompanyada de la corresponent memòria econòmica per facilitar la implementació de la seva posta en pràctica i això per exemple no ha permès que el Departament de Benestar i la DGAIA tinguin assignades les partides pressupostàries que una atenció personalitzada i preventiva, a més de reparadora, precisaria en alguns casos.

D'altra banda, no s'ha desenvolupat aquesta Llei mitjançant el pertinent Reglament que concreti les seves disposicions, que precisament al tenir rang de llei són necessàriament més genèrics.

A més, a partir de la Sentència del Tribunal Constitucional que disposà que els criteris de distribució i adjudicació de la recaptació del 0.7% del IRTF correspon a les Comunitats Autònomes creiem que fora convenient convocar reunions de participació de les diferents entitats que treballen en aquests camp de la Infància i l'Adolescència respecte als criteris de distribució dels fons que hagin correspost a la Generalitat per aquest concepte.

Altres organismes han detectat canvis en l'àmbit econòmic. Per exemple, Aldees infantils afirma que la Generalitat no els va contactar per a fimar els convenis establerts, fins que no es va retirar l'article 155. D'altra banda, els ingressos públics més importants van provenir d'un altre compte de pagament, tot i que asseguruen que tots els compromisos econòmics de la Generalitat s'han realitzat, si bé amb un retràs en comparació amb els intervals habituals (unes 3 o 4 setmanes més tard en alguna ocasió).

Un altre aspecte econòmic a tenir en compte és la reducció de la inversió dedicada a aquest col·lectiu. Algunes dades mostren aquesta problemàtica:

- Un estudi d'UNICEF senyala que en el període 2007-2013 la inversió a Catalunya s'ha reduït en un 15% (González Gago, 2015:23-25).
- La inversió en educació s'ha reduït a totes les Comunitats Autònomes en aquest període. Concretament, a Catalunya s'estima que aquesta reducció ha estat d'un 11% (Assiego i Ubrich, 2015:41).
- En relació al percentatge del PIB destinat a aquest àmbit a Catalunya se situa per sota de la mitjana Espanyola i de la UE (ES: 4,3%; UE: 5,1%; CAT: 3,6%, 2014) (UNICEF Comitè Catalunya, 2018:26).

Com a aspecte positiu, l'aplicació de la Llei 14/2010 dels drets i de les oportunitats de la infància i l'adolescència, ha constituït un avenç en diversos àmbits:

- S'observa que al voltant d'un 45% dels infants són beneficiaris d'algun tipus de prestació a Catalunya. Tot i això, el 31% corresponen a prestacions individuals destinades a algun familiar i només un 14% de transferències van directament dirigides a la protecció dels infants (Masgoret, 2017:9-10).
- Recentment s'ha ampliat la franja d'edat pels descomptes aplicats en els títols de transport per als infants fins als 16 anys.

Així doncs, cal acabar de desplegar i posar en marxa el que fa falta per poder dur a terme la prevenció; l'assessorament; el suport a les famílies; la coordinació efectiva

entre els diferents nivells de serveis i recursos; l'infant/adolescent i el seu interès superior al centre de tot.

Com a propostes, caldria fomentar la figura del professional de referència en infància i adolescència, i desenvolupar la figura del Defensor/a de l'infant o l'adolescent. Seria interessant també potenciar els equips interdisciplinaris, supervisats, capaços de pensar en grup i en el territori per treballar en xarxa i de fer recerca des de l'assistència per millorar les intervencions i adaptar-se a la realitat canviant.

9. ENTITATS PARTICIPANTS

Aquest document és un síntesi a partir de les aportacions i reflexions de les entitats membres de la *Taula per la Infància i l'Adolescència a Catalunya*, amb aportacions específiques de:

- Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya (CEESC)
- Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona
- Col·legi de Pedagogs de Catalunya
- Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
- Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres de Catalunya
- Col·legi Oficial de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya
- Associació Catalana d'Infància Maltractada (ACIM)
- Aldees Infantils SOS
- EDUCO
- DIOMIRA
- Consell de la Joventut de Barcelona (CJB)

www.tiac.cat

administracio@tiac.cat

www.facebook.com/taula.infancia

Tel. 93 425 48 23

